

Promemoria

2014-09-02

U2014/5177/S

Utbildningsdepartementet

Internationella skolor

Sammanfattning

För att säkerställa att företag, universitet, högskolor och andra arbetsgivare kan attrahera kompetent arbetskraft från utlandet är det av yttersta vikt att det finns utbildning att tillgå i den utsträckning som efterfrågas för medföljande barn. För dessa barn och ungdomar är det ofta internationella skolor som efterfrågas. Erfarenheten visar dock att sådana utbildningar inte alltid erbjuds i den utsträckning som behövs. Det är därför viktigt att se över regelverket för internationella skolor, så att sådan utbildning kan komma till stånd i den utsträckning som efterfrågas.

I de internationella skolor som finns i dag går inte bara elever som är utländska medborgare, utan även elever med svenskt medborgarskap. Det kan t.ex. vara fråga om elever vars föräldrar har arbetat eller avser att arbeta utomlands under en längre tid.

Internationella skolor utgör en särskild utbildningsform utanför skolväsendet. En internationell skola på grundskolenivå är enligt skollagen (2010:800) en skola med enskild huvudman som har en annan internationell inriktning än den som får finnas i grundskolan. En internationell skola på gymnasienivå är en internationell skola som har en annan internationell inriktning än den som får finnas i gymnasieskolan eller som anordnar utbildning som leder fram till International Baccalaureate (IB). Detta innebär att en internationell skola på såväl grundskolenivå som gymnasienivå anordnar utbildning som följer ett annat lands läroplan eller en internationell läroplan. Exempel på internationella läroplaner är Primary Years Programme (PYP), Middle Years Programme (MYP) och Diploma Programme (DP) som leder fram till IB.

I denna promemoria föreslås ett antal ändringar i bestämmelserna avseende internationella skolor.

Ny definition av internationella skolor

I promemorian förelås en ny definition av vad som utgör en internationell skola. Definitionen innehåller bl.a. en beskrivning av den primära målgruppen för internationella skolor. I dag definieras den gruppen som elever som är bosatta i Sverige för en *kortare tid*. Eftersom det i praktiken kan vara fråga om några års bosättning föreslås i stället att uttrycket *begränsad tid* används för att beskriva denna elevkategori. En internationell skola föreslås därför i skollagen definieras som en skola

1. där utbildningen, i stället för att följa en svensk läroplan, bedrivs enligt ett annat lands läroplan eller en internationell läroplan, och
2. som i första hand tar emot elever som är bosatta i Sverige för en begränsad tid.

Internationella skolor med enskild huvudman

Det föreslås tydligare bestämmelser i skollagen om vilka elever som, om de har svensk skolplikt, har möjlighet att fullgöra skolplikten i en internationell skola på grundskolenivå med enskild huvudman. I första hand är det fråga om elever som är bosatta i Sverige för en begränsad tid. Till målgruppen hör i dag också elever som har andra *särskilda skäl* att få sin utbildning i en internationell skola. I promemorian föreslås att sist nämnda kategori ersätts av tre nya kategorier:

- elever som gått i skola utomlands under en längre tid och vill avsluta sin utbildning i Sverige,
- elever där det finns grundad anledning att anta att eleven kommer att lämna Sverige för en längre tid, och
- elever som har skolans undervisningsspråk som dagligt umgängesspråk med minst en av vårdnadshavarna och som har tillräckliga kunskaper i språket för att kunna följa undervisningen.

För att en elev som hör till någon av de ovan nämnda kategorierna ska kunna fullgöra sin skolplikt vid en internationell skola med enskild huvudman föreslås att det, liksom hittills, ska krävas att huvudmannen för skolan har fått ett godkännande från Statens skolinspektion.

Systemet för godkännande föreslås utformas på ett sätt som i huvudsak motsvarar systemet för fristående skolor. Detta innebär att Skolinspektionen ska pröva om en enskild ska godkännas som huvudman för en internationell skola på grundskolenivå. På samma sätt som för fristående skolor ska det inte längre fattas något särskilt beslut om rätt till bidrag från elevernas hemkommuner när det gäller internationella skolor på grundskolenivå. I stället för ett sådant beslut ska ett godkännande medföra rätt till bidrag.

När det gäller internationella skolor på gymnasienivå krävs i dag inget godkännande, eftersom utbildningen inte riktar sig till skolpliktiga elever. För att huvudmannen för en sådan skola ska kunna få bidrag från elevernas hemkommuner krävs att Skolinspektionen har lämnat en förklaring om bidragsrätt till huvudmannen. I denna promemoria föreslås att systemet med förklaring om bidragsrätt ska kvarstå.

För såväl godkännande som förklaring om bidragsrätt föreslås ett krav på att det kan antas att det kommer att finnas ett tillräckligt elevunderlag för att driva en stabil verksamhet. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om vad som krävs i fråga om utbildningen för att en huvudman ska godkännas respektive förklaras berättigad till bidrag.

När det gäller undervisning i svenska föreslås att elever som är bosatta i Sverige för en begränsad tid, liksom i dag, ska ges undervisning i svenska och om Sverige i den omfattning de behöver om de går i en internationell

skola på grundskolenivå. När det gäller övriga skolpliktiga elever som går i sådana skolor föreslås att undervisningen i svenska ska bedrivas enligt läroplanen för grundskolan och kursplanen i svenska.

För internationella skolor på gymnasienivå föreslås att kravet på att ge undervisning i svenska språket och om svenska förhållanden ska tas bort. Något sådant krav ställs nämligen inte på huvudmän för fristående skolor och kommuner som anordnar IB-utbildning på gymnasienivå.

Det föreslås vidare att möjligheten för internationella skolor med enskild huvudman att ta ut elevavgifter ska begränsas. Enligt nuvarande bestämmelser ska elevavgifter som tas ut vara skäligen med hänsyn till rimliga kostnader för verksamheten, bidrag och omständigheterna i övrigt. I denna promemoria föreslås att avgift endast ska få tas ut för att täcka rimliga merkostnader som är kopplade till att utbildningen följer ett annat lands läroplan eller en internationell läroplan. Vidare ska avgifterna vara skäligen, bl.a. med hänsyn till de bidrag som lämnas av elevernas hemkommuner.

Internationella skolor på grundskolenivå med kommunal huvudman

I uppdraget har ingått att utreda möjligheten för kommuner att driva internationella skolor. I dag kan kommuner inte vara huvudmän för internationella skolor. Däremot kan de tillämpa de internationella läroplanerna PYP och MYP i grundskolan under förutsättning att de samtidigt också följer den svenska läroplanen för grundskolan. De kan också anordna s.k. IB-utbildning på gymnasienivå, där DP följs.

För att internationella skolor lättare ska kunna komma till stånd i den utsträckning som behövs föreslås att kommuner, efter medgivande från Skolinspektionen, ska få vara huvudmän för internationella skolor på grundskolenivå som enbart tillämpar en internationell läroplan. Ett sådant medgivande föreslås få lämnas om det finns behov av utbildningen. Beslut i fråga om medgivande och återkallelse av ett sådant medgivande föreslås kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Kommuner föreslås däremot inte kunna driva internationella skolor på gymnasienivå, eftersom de redan i dag har möjlighet att anordna IB-utbildning.

Internationella skolor på grundskolenivå med kommunal huvudman föreslås få ta emot följande elevkategorier för fullgörande av skolplikt:

- elever som är bosatta i Sverige för en begränsad tid,
- elever som gått i skola utomlands under en längre tid och vill avsluta sin utbildning i Sverige, och
- elever där det finns grundad anledning att anta att eleven kommer att lämna Sverige för en längre tid.

Däremot förelås inte att internationella skolor på grundskolenivå med kommunal huvudman ska få ta emot elever som har skolans undervisningsspråk som umgängesspråk med någon av vårdnadshavarna för fullgörande av skolplikt. Huvudregeln bör vara att skolpliktiga elever som är bosatta i Sverige ska gå i en skola som följer svensk läroplan. Det behov som dessa elever har av att utveckla och bevara det språk som de talar med sina vårdnadshavare kan kommunerna tillgodose inom ramen för modersmålsundervisningen i grundskolan.

Motsvarande regler om bidrag från hemkommunen föreslås gälla när en elev tas emot i en internationell skola på grundskolenivå med kommunal huvudman, som när en elev tas emot i en internationell skola på grundskolenivå med enskild huvudman.

Utbildning enligt de internationella läroplanerna PYP och MYP kan, som nämnts, redan i dag anordnas inom grundskolan om svensk läroplan följs samtidigt. Kommuner som utnyttjar denna möjlighet får inte ta ut avgifter för utbildningen. Därför föreslås att utbildningen i internationella skolor med kommunal huvudman ska vara avgiftsfri.

Enligt skollagen har den kommun där en internationell skola är belägen rätt till insyn i verksamheten så att kommunen kan fullgöra sina skyldigheter enligt lagen och tillgodose allmänhetens behov av insyn. När det gäller en kommun som får ett medgivande att vara huvudman för en internationell skola på grundskolenivå behövs det inget särskilt stöd i författning för att kommunen ska få insyn i verksamheten. Bestämmelsen om insyns rätt föreslås därför preciseras så att den enbart omfattar insyn i internationella skolor med enskild huvudman.

Författningsteknisk lösning

Det föreslås att bestämmelserna om utbildningen vid internationella skolor så långt som möjligt placeras i förordning i stället för i lag. För att möjliggöra detta föreslås bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vad som krävs i fråga om utbildningen för att en huvudman ska få ett godkännande eller en förklaring om bidragsrätt. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreslås även få meddela föreskrifter om utbildningen vid internationella skolor vars huvudman har fått ett godkännande, ett medgivande eller en förklaring om bidragsrätt.

Ikraftträdande

Förändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2015.